

SMJERNICA (EU) 2015/856 EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE**od 12. ožujka 2015.****o utvrđivanju načela etičkog okvira jedinstvenog nadzornog mehanizma (ESB/2015/12)**

UPRAVNO VIJEĆE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija ⁽¹⁾ (dalje u tekstu: „Uredba o SSM-u”), a posebno njezin članak 6. stavak 1. u vezi s člankom 6. stavkom 7.,

budući da:

- (1) Europska središnja banka (ESB) pridaje najveću važnost pristupu korporativnog upravljanja koje stavlja odgovornost, transparentnost i najviše etičke standarde u središte jedinstvenog nadzornog mehanizma (SSM). Pridržavanje tih načela je ključan element kredibiliteta SSM-a i bitan za osiguranje povjerenja europskih građana.
- (2) U tom kontekstu, smatra se da je potrebno uspostaviti etički okvir SSM-a kojim se utvrđuju etički standardi čije poštivanje štiti njegov kredibilitet i ugled kao i povjerenje javnosti u integritet i nepristranost članova tijela i članova osoblja ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela država članica koje sudjeluju u SSM-u (dalje u tekstu: „etički okvir SSM-a”). Etički okvir SSM-a trebao bi se sastojati od ove Smjernice kojom se utvrđuju načela, skupa najboljih praksi o provedbi tih načela, i internih pravila i praksi donesenih od strane ESB-a i svakog nacionalnog nadležnog tijela.
- (3) Minimalni standardi u vezi sa sprječavanjem zlorabe povlaštenih informacija trebali bi ojačati sprječavanje takve zlorabe od strane članova tijela ESB-a ili tijela unutar nacionalnih nadležnih tijela ili njihovih članova osoblja i isključiti moguće sukobe interesa koji proizlaze iz privatnih financijskih transakcija. U tu svrhu, etički okvir SSM-a treba utvrditi glavne pojmove kao i uloge i odgovornosti različitih uključenih tijela. Osim toga, etički okvir SSM-a trebao bi utvrditi, povrh opće zabrane zlorabe povlaštenih informacija, dodatna ograničenja za osobe koje imaju pristup povlaštenim informacijama. Etički okvir SSM-a također bi trebao utvrditi zahtjeve za praćenje usklađenosti i prijavljivanje slučajeva nepostupanja u skladu s pravilima
- (4) Etički okvir SSM-a bi isto tako trebao uključivati minimalne standarde u vezi s izbjegavanjem sukoba interesa i primanjem darova i gostoprimstva.
- (5) Etički okvir SSM-a trebalo bi primjenjivati u obavljanju nadzornih zadaća. Poželjno je da ESB i nacionalna nadležna tijela primjenjuju istovrijedne standarde na članove osoblja ili vanjske suradnike u obavljanju drugih zadaća.
- (6) Odredbe ove Smjernice ne dovode u pitanje važeće nacionalno zakonodavstvo. Kada je nacionalno nadležno tijelo spriječeno provesti odredbu ove Smjernice zbog važećeg nacionalnog zakonodavstva, dužno je o tome obavijestiti ESB. Uz to, dotično nacionalno nadležno tijelo bi trebalo razmotriti poduzimanje razumnih mjera koje su mu na raspolaganju kako bi prevladalo prepreke na temelju nacionalnog prava.
- (7) Odredbe ove Smjernice ne dovode u pitanje Kodeks ponašanja članova Upravnog vijeća ⁽²⁾ i Kodeks ponašanja članova Nadzornog odbora ⁽³⁾.
- (8) Dok je etički okvir SSM-a ograničen na obavljanje nadzornih zadaća, Upravno vijeće je donijelo istovrijedan etički okvir za obavljanje zadaća Eurosustava od strane ESB-a i nacionalnih središnjih banaka ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ SL L 287, 29.10.2013., str. 63.

⁽²⁾ Kodeks ponašanja članova Upravnog vijeća Europske središnje banke (SL C 123, 24.5.2002., str. 9.).

⁽³⁾ Kodeks ponašanja članova Nadzornog odbora Europske središnje banke (SL C 93, 20.3.2015., str. 2.).

⁽⁴⁾ Smjernica (EU) 2015/855 Europske središnje banke od 12. ožujka 2015. o utvrđivanju načela etičkog okvira Eurosustava i o stavljanju izvan snage Smjernice ESB/2002/6 o minimalnim standardima za Europsku središnju banku i nacionalne središnje banke pri obavljanju poslova monetarne politike, deviznih poslova s deviznim pričuvcama ESB-a i upravljanju deviznim pričuvcama ESB-a (ESB/2015/11) (vidjeti str. 23. ovog Službenog lista).

DONIJELO JE OVU SMJERNICU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Smjernice:

1. „nacionalno nadležno tijelo” znači nacionalno nadležno tijelo kako je utvrđeno u članku 2. točki 2. Uredbe o SSM-u. Ova definicija je bez utjecaja na sporazume prema nacionalnom pravu koji dodjeljuju određene nadzorne zadaće nacionalnoj središnjoj banci (NSB) koja nije imenovana kao nacionalno nadležno tijelo. Upućivanje na nacionalno nadležno tijelo u ovoj Smjernici u ovom se slučaju primjenjuje na odgovarajući način na NSB za zadaće koje su mu dodijeljene nacionalnim pravom;
2. „povlaštena informacija” znači svaka tržišno osjetljiva informacija koja se odnosi na obavljanje nadzornih zadaća dodijeljenih ESB-u koja još nije objavljena ili dostupna javnosti;
3. „tržišno osjetljiva informacija” znači informacija posebne prirode čija bi objava vjerojatno imala značajan učinak na cijene imovine ili cijene na financijskim tržištima;
4. „upućena osoba” znači svaki član tijela ili član osoblja koji ima pristup povlaštenim informacijama koji nije na jednokratnoj osnovi;
5. „član osoblja” znači svaka osoba koja je u radnom odnosu s ESB-om ili nacionalnim nadležnim tijelom osim onih kojima su isključivo povjerene zadaće koje nisu povezane s obavljanjem nadzornih zadaća temeljem Uredbe o SSM-u;
6. „član tijela” znači članovi tijela nadležnih za odlučivanje i drugih internih tijela ESB-a ili nacionalnih nadležnih tijela koji nisu članovi osoblja;
7. „financijsko društvo” ima isto značenje kako je definirano u poglavlju 2. stavku 2.55. Uredbe (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
8. „sukob interesa” znači situacija u kojoj članovi tijela ili članovi osoblja imaju osobne interese koji mogu utjecati ili se čini da utječu na nepristrano i objektivno obavljanje njihovih dužnosti.
9. „osobni interes” znači svaka korist ili moguća korist, financijske ili nefinancijske prirode, za članove tijela ili članove osoblja, članove njihove obitelji i ostalu rodbinu ili za njihov krug prijatelja i bliskih poznanika;
10. „prednost” znači svaki dar, gostoprimstvo ili druga korist financijske ili nefinancijske prirode koja objektivno poboljšava financijski, pravni ili osobni položaj primatelja i na koju primatelj nije inače ovlašten.

Članak 2.

Opseg primjene

1. Ova Smjernica se primjenjuje na ESB i nacionalna nadležna tijela u obavljanju nadzornih zadaća dodijeljenih ESB-u. U tom pogledu, interna pravila koja su donijeli ESB i nacionalna nadležna tijela u izvršavanju odredaba ove Smjernice, primjenjuju se na članove njihovih tijela i njihove članove osoblja.
2. ESB i nacionalna nadležna tijela imaju za cilj, u mjeri u kojoj je to pravno moguće, proširiti obveze utvrđene u provedbi odredbi ove Smjernice na osobe koje sudjeluju u obavljanju nadzornih zadaća, a koje nisu članovi osoblja.
3. Odredbe ove Smjernice ne dovode u pitanje primjenu strožih etičkih pravila od strane ESB-a ili nacionalnih nadležnih tijela na članove njihovih tijela i članove osoblja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26.6.2013., str. 1.).

Članak 3.

Uloge i odgovornosti

1. Upravno vijeće u ovoj Smjernici utvrđuje načela etičkog okvira SSM-a i uspostavlja najbolje prakse za provedbu tih načela s obzirom na njegovu odgovornost za utvrđivanje korporativne i etičke kulture na razini SSM-a.
2. Odbor za reviziju, Odbor internih revizora i Odbor za organizacijski razvoj sudjeluju u primjeni i praćenju etičkog okvira SSM-a u skladu s njihovim ovlaštenjima.
3. ESB i nacionalna nadležna tijela utvrđuju uloge i odgovornosti tijela, jedinica i članova osoblja koji sudjeluju u provedbi, primjeni i praćenju etičkog okvira SSM-a na lokalnoj razini.

Članak 4.

Komunikacija i podizanje svijesti

1. ESB i nacionalna središnja tijela oblikuju svoja interna pravila za provedbu ove Smjernice na jasan i transparentan način, priopćavaju ih članovima svojih tijela i svojim članovima osoblja te osiguravaju njihovu laku dostupnost.
2. ESB i nacionalna središnja tijela poduzimaju odgovarajuće mjere radi podizanja osviještenosti članova svojih tijela i svojih članova osoblja kako bi shvatili svoje obveze na temelju etičkog okvira SSM-a.

Članak 5.

Praćenje postupanja u skladu s pravilima

1. ESB i nacionalna nadležna tijela prate postupanje u skladu s pravilima za provedbu ove Smjernice. Nadzor uključuje, ovisno o slučaju, provođenje redovnih i/ili *ad hoc* provjera usklađenosti. ESB i nacionalna nadležna tijela dužni su ustanoviti odgovarajuće postupke za brzo reagiranje na slučajeve nepostupanja u skladu s pravilima i njihovo rješavanje.
2. Praćenje postupanja u skladu s pravilima ne dovodi u pitanje interna pravila koja dozvoljavaju interne istrage u slučaju sumnje da je član tijela ili član osoblja povrijedio pravila za provedbu ove Smjernice.

Članak 6.

Prijavljivanje slučajeva nepostupanja u skladu s pravilima i daljnje postupanje

1. ESB i nacionalna nadležna tijela donose interne postupke za prijavljivanje slučajeva nepostupanja u skladu s pravilima za provedbu ove Smjernice uključujući pravila o prijavljivanju nepravilnosti u skladu s važećim zakonima i propisima.
2. ESB i nacionalna nadležna tijela donose mjere kojima se osigurava odgovarajuća zaštita osoba koje prijavljuju slučajeve nepostupanja u skladu s pravilima.
3. ESB i nacionalna nadležna tijela dužni su osigurati daljnje praćenje slučajeva nepostupanja u skladu s pravilima uključujući, prema potrebi, izricanje razmjernih disciplinskih mjera u skladu s važećim disciplinskim pravilima i postupcima.
4. ESB i nacionalna nadležna tijela dužni su bez nepotrebnog odgađanja prijaviti svaki veći incident povezan s nepostupanjem u skladu s pravilima za provedbu ove Smjernice preko Odbora za organizacijski razvoj i Nadzornog odbora Upravnom vijeću u skladu s važećim internim postupcima. U hitnim slučajevima, ESB ili nacionalno nadležno tijelo mogu izravno Upravnom vijeću prijaviti veći incident povezan s nepostupanjem u skladu s pravilima. U svakom slučaju, ESB i nacionalna nadležna tijela istodobno obavještavaju Odbor za reviziju.

POGLAVLJE II.

PRAVILA O SPRJEČAVANJU ZLOUPORABE POVLAŠTENIH INFORMACIJA

Članak 7.

Opća zabrana zloporabe povlaštenih informacija

1. ESB i nacionalna nadležna tijela dužni su osigurati da je članovima njihovih tijela i njihovim članovima osoblja zabranjena zloporaba povlaštenih informacija.
2. Zabrana zloporabe povlaštenih informacija obuhvaća najmanje: (a) uporabu povlaštenih informacija za privatne transakcije za svoj račun ili za račun trećih osoba; (b) otkrivanje povlaštenih informacija svakoj drugoj osobi osim ako je takvo otkrivanje učinjeno u obavljanju profesionalnih dužnosti na temelju načela nužnog poznavanja; i (c) uporabu povlaštenih informacija za savjetovanje sklapanja privatnih financijskih transakcija drugim osobama ili nagovaranje drugih osoba na sklapanje privatnih financijskih transakcija.

Članak 8.

Posebna ograničenja za upućene osobe

1. ESB i nacionalna nadležna tijela osiguravaju ograničenje pristupa povlaštenim informacijama na one članove tijela i članove osoblja kojima je potreban pristup tim informacijama za obavljanje njihovih dužnosti.
2. ESB i nacionalna nadležna tijela osiguravaju da sve upućene osobe podliježu posebnim ograničenjima u odnosu na ključne privatne financijske transakcije. Privatna financijska transakcija se smatra ključnom kada je ili se može smatrati da je usko povezana s obavljanjem nadzornih zadaća. ESB i nacionalna nadležna tijela uspostavljaju u svojim internim pravilima popis navedenih ključnih transakcija koje osobito uključuju:
  - (a) transakcije s dionicama i obveznicama koje izdaju financijska društva osnovana u Uniji;
  - (b) kratkoročno trgovanje, tj. kupnja i naknadna prodaja ili prodaja i naknadna kupnja istog financijskog instrumenta unutar određenog referentnog razdoblja;
  - (c) transakcije s izvedenim financijskim instrumentima koje su povezane s financijskim instrumentima navedenim pod (a) i zajedničkim investicijskim fondovima čija je glavna svrha ulaganje u takve financijske instrumente.
3. ESB i nacionalna nadležna tijela donose interna pravila kojima se utvrđuju posebna ograničenja za upućene osobe, uzimajući u obzir razloge djelotvornosti, učinkovitosti i razmjernosti. Takva posebna ograničenja mogu se sastojati od bilo koje od sljedećih stavki ili njihovih kombinacija:
  - (a) zabrane određenih financijskih transakcija;
  - (b) prethodnog odobrenja za određene financijske transakcije;
  - (c) zahtjeva za *ex ante* ili *ex post* izvješćivanje za određene financijske transakcije; i/ili
  - (d) razdoblja zabrane za određene financijske transakcije.
4. ESB i nacionalna nadležna tijela mogu odlučiti primjenjivati ta posebna ograničenja na članove osoblja koji nisu povlaštene osobe.
5. ESB i nacionalna nadležna tijela osiguravaju da se njihovi popisi ključnih privatnih transakcija mogu prilagoditi u kratkom roku kako bi odrazili odluke Upravnog vijeća.
6. ESB i nacionalna nadležna tijela u svojim internim pravilima utvrđuju uvjete i zaštitne mehanizme temeljem kojih su članovi tijela i članovi osoblja koji povjeravaju upravljanje njihovim privatnim transakcijama nezavisnoj trećoj osobi na temelju pisanog ugovora o upravljanju imovinom izuzeti od posebnih ograničenja utvrđenih u ovom članku.

POGLAVLJE III.

PRAVILA O IZBJEGAVANJU SUKOBA INTERESA*Članak 9.***Sukobi interesa**

1. ESB i nacionalna nadležna tijela dužni su imati na raspolaganju mehanizam za izbjegavanje situacije u kojoj je kandidat koji se uzima u obzir za imenovanje kao član osoblja u sukobu interesa koji proizlazi iz prethodnih profesionalnih djelatnosti ili osobnih veza.
2. ESB i nacionalna nadležna tijela donose interna pravila koja zahtijevaju od članova njihovih tijela i njihovih članova osoblja da za vrijeme svojeg zaposlenja izbjegavaju svaku situaciju koja bi mogla dovesti do sukoba interesa i da prijavljuju takve situacije. ESB i nacionalna nadležna tijela osiguravaju da su, u slučaju prijave sukoba interesa, na raspolaganju odgovarajuće mjere za izbjegavanje navedenog sukoba, uključujući razrješenje od dužnosti za određeno pitanje.
3. ESB i nacionalna nadležna tijela dužna su imati na raspolaganju mehanizam za procjenu i izbjegavanje mogućih sukoba interesa koji proizlaze iz profesionalnih djelatnosti koje su članovi njihovih tijela i njihovi članovi rukovodećeg osoblja, koji su izravno odgovorni izvršnim razinama, obavljali nakon zaposlenja.
4. ESB i nacionalna nadležna tijela dužni su, prema potrebi, imati na raspolaganju mehanizam za procjenu i izbjegavanje mogućih sukoba interesa koji proizlaze iz profesionalnih djelatnosti koje obavljaju njihovi članovi osoblja za vrijeme neplaćenog dopusta.

POGLAVLJE IV.

PRAVILA O PRIHVATANJU DAROVA I GOSTOPRIMSTVA*Članak 10.***Zabrana primanja koristi**

1. ESB i nacionalna nadležna tijela donose interna pravila kojima se zabranjuje članovima njihovih tijela i njihovim članovima osoblja traženje, primanje ili prihvaćanje obećanja u vezi s primanjem, za svoj račun ili za račun druge osobe, ikakve koristi povezane na bilo koji način s obavljanjem njihovih službenih dužnosti.
2. ESB i nacionalna nadležna tijela mogu odrediti u svojim internim pravilima iznimke od zabrane utvrđene u stavku 1. s obzirom na koristi ponuđene od strane središnjih banaka, tijela institucija Unije ili agencija, međunarodnih organizacija i državnih agencija, ili s obzirom na koristi uobičajene ili zanemarive vrijednosti ponuđene od strane privatnog sektora pod uvjetom, u potonjem slučaju, da te koristi nisu učestale niti iz istog izvora. ESB i nacionalna nadležna tijela dužni su osigurati da te iznimke ne utječu ili da se ne smatra da utječu na neovisnost i nepristranost članova njihovih tijela i njihove članove osoblja.
3. Odstupajući od stavka 2. ne prave se iznimke za koristi ponuđene od strane kreditnih institucija članovima osoblja ESB-a ili nacionalnog nadležnog tijela za vrijeme nadzora na licu mjesta ili revizijske misije osim gostoprimstva zanemarive vrijednosti pruženog za vrijeme poslovnih sastanaka.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE*Članak 11.***Stupanje na snagu i provedba**

1. Ova Smjernica proizvodi pravne učinke na dan kada su o njoj obaviještena nacionalna nadležna tijela.
2. ESB i nacionalna nadležna tijela poduzimaju potrebne mjere za provedbu i usklađivanje s ovom Smjernicom i primjenjuju ih od 18. ožujka 2016. Nacionalna nadležna tijela izvješćuju ESB o svim preprekama za provedbu ove Smjernice i obavještavaju ESB o propisima i sredstvima koji se odnose na te mjere najkasnije do 18. siječnja 2016.

Članak 12.

Izješćivanje i preispitivanje

1. Nacionalna nadležna tijela jednom godišnje izvješćuju ESB o provedbi ove Smjernice.
2. Upravno vijeće preispituje ovu Smjernicu najmanje jednom svake tri godine.

Članak 13.

Adresati

Ova je Smjernica upućena ESB-u i nacionalnim nadležnim tijelima.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 12. ožujka 2015.

Upravno vijeće ESB-a
Predsjednik ESB-a
Mario DRAGHI
